IN TVDERTI
PRISCVM DECOREM, NVPERVM DECVS
APHORISTICA ACROASIS
EXCELLENTIVM VIRORVM IVDICIO ORNATA

PAMPHILI CÆSII A' CASSIA.

LABORE LVCVBRATA, ELOQVIO DICTA,

EVLOGIIS EXPOSITA.

TVDERTI

Ex Typographia Cerquetani 1632. Superiorum permissu.

ILLVSTRISSIMÆ TVDERTI CIVITATI

EIVSQVE ALMI REGIMINIS DECEMVIRIS

PAMPHILVS CAESIVS

F. A. V. S. A.

EVectus, PRAESTANTIS. P.C. ab AQVILA alitum Regina nobilissima, hoc est ab Humanitatis vestræ magnitudine ad Solis vestri splendores, nimirum Antiquitatis, Amplitudinis, Nobilitatis, Excellentiæ, Magnificentiæ, & Eminentiæ intuẽdos, meo vel exiguo mentis intuitu; ità fulgentes eius ipsius radios sustinui, vt me Panegirico Encomio in Senatu publicè dicentem audire dignum habuistis. Ex quo meam non fucatam in vobis commissam publicam Administrationem perspicere, & probare potuistis obseruantiam, vicissimque deuicti, & grati animi Signum, cuius minimam certè notã appono, dum Inclita huius Vrbis purum

Augustæ Laudationis totū Orbem occupantis testimonium, tanquam in AQVILAE Stēmatis vestri Auspicatissimi mappa munda Angustè configuratum conuoluendum, intuentium oculos proposito in speculo retludendo suam pulchritudinē facilè dignoscentes oblectandi studio in apertum proferre Familiarium rogatione lubenter constitui. Hoc verò cartaceum munusculum, quod non alijs debetur nulla ex parte meritorū AEquatorē, sed tantūmodo obligationis meæ Relatorem propono, & ceù fasciculum florum quos nuper in spatioso, ac florenti Existimationis Tudertinæ campo excerpsi, odorandum defero; non minus n. FLORVM ODOR, QVAM FRVCTVVM SAPOR PERSAE PE NOS RECREAT. Qualecūq: autem est à voluntate Fidem, Venerātiam, & non vulgarem Seruitutem testante prorsus deuinctissima proficiscitur. Ita DEVS benèuertat, quod agitis.

EVLO-

EVLOGIA

FELICIA, ÆTERNA, MIRA
MONVMENTA.
EXCELSAE, GRADIVICOLAE,
CLARAE CIVITATI.
Vetuſtiſſimę Nobilitatis.
Cuius
Aborigines cum ab initio coluiſſent
Sedem.
Dum Tuder Veiorum Dux circa Mundi
Annũ 2400., ante Troiam dirutam ſupra
1500., ante Romam conditam 1955., ante
Chriſtum natũ 2707., ſuper ruinis Diuina
Prouidẽtia, Diuino Nutu, Aquilę volatu
admonitus, fundamenta iecit; eamq; loci
Proſpectu vndiq; diſtincto, Mœnibus,
Arcibus, Turribus, Propugnaculis,
Nomine, Incolis, Viribus, Aureo
Seculo redeunte,
ſplendidius
muniuit, decorauit, adauxit;
Heſperię Famę Munimentum
excitauit.

Sil. Ital. lib. 4.

Strab. lib. 2.

Diony.

Steph. Bizant. Annius in VIII. comm. ex Clalard. Doct. Public.

ex tẽp. collect. & ex L. A. de Pettis. nob. Tudert. Proth. Apoſt. & Aca. Antiq.

MARTIO COLLI
Topici Dij, Belliger Impius, Claua
Herculea, Altitonans
Iuppiter, Mulcibera manus apud fictę
fidei Religionem pręerant.
Martius Ciuis Primarius cũ ab Hetrusci
Exercitus obsidione Patriam exemisset,
Castrensi Corona, & Statua in Martis Tẽ
plo prisco AEuo apprimè cęlebri, cuius
modo inuisuntur vestigia
Pręmio Posteritati vtili ornatus,
Martię Virtutis Fulcimentum.
&
Argatassus Belli artibus peritus inimica
Agmina arcendo, suis opitulando, fortunas
defensando, murali Corona Colossum
promeritus, Experimentum explicuit.
Bellatores spectatissimi claruere.
Qui
Cum Turno Rutulorum Rege coeuntes in
Æneam, & Troianos concertantes, auerso
exercitui obsides prelio, hostes pugna,
status vigilantissimi Custodes, negotium
facessere.
L. CRISTA Romanarũ Legionũ Pręfectus
Maximus in Armis sex cum liberis, Luca,
Volso, Vesulo, Tilesino, Perusino, &
Querentio strenuis suarum cohortum
Tribunis, Cristata Galea, Clypeo, Spiculis
in Annibalem Pœnorum Acerrimum
Ducem apud Cannas Arma mouens, in
Acie pro Romanorum Palma fortiter
cadens, virile factum
Laudatissimus collustrauit.
Egregius AEques Comes Tuderis dictus
ardens emicauit.
Qui

Marginal notes (left): Sil. Ital. plur. in locis. — ex lect. antiq. Hist. Tudert, — ex ead. Histor. — Leon. Aretin. Mar. AEned. VII. — Sil. Ital. & numismata. S.P.Q. Rom. iussu excussa

Marginal notes (right): Marc. Guazz. et alij. — Volterranus. Sil. Ital. & alij. — L. CRIST AB PRAEFEC. AL. SEXQ. LIBERIS EIVS TVD.

Iohan. Florét. in sua Hist.

Qui
Fesulas Hetruriæ Ciuitatem obsidendo cum Romanis Ducibus potenti lacertorum labore dedit direptioni.

ex eod.

Florentię iũgendis muris ante Seruatoris Natalem circiter Annum 70. insignis interfuit

ex lect. lapid.

FVLGENTISSIMAE TVDARVM COLONIAE.

Iulię Fidę appellatę
Inter multas Barbarorum oppressiones Imperij conuersiones, & Ciuitatum euersiones
AEternæ Vrbi pręsidium indefessè indicanti.
Fortissimarum Gentium Genitrici, Heroicarum Virtutum Altrici, Militaris Disciplinę Magistrę.
Nihil extimescenti.

Ca. Plini. Nat. hist. lib. 2.

Quę
non minus
Cimbricis Bellis Armorum crepitu, & Tubarum sonitu è Cęlo auditis; quam tertio Marij Consulatu cęlestibus Armis per aera magnum volitantibus, atque ardenti Cælo prodigiosè perterrita
Ad memorabile Portentum se se confirmauit.

Non. Marcel.

Aggen. vrbicus Hist. & vet. test

VERO, ET CLARISSIMO MVNICIPIO
Romana Ciuitate munificè, & merito suo donato.
Omnia ex ea iura consecuto.
Suffragia, Consulatum, Præturam, AEdilitatem, Magistratus, Dictaturam, Centuriam, Tribunatum, Decuriam, Ordinē Senatorium.

Sigon. Manut. & Iacobon.

In Tribu Clustumina, & Voltilia

Laurea

Inscrip. lapid. & var. monumē. Ciuit.

Laurea Serta, Trophæa, Statuas.
Decem Proceres præcipui summo Gubernaculo nati, Primarijs Honoribus in Vrbe, & extra Imperiali Prouincia cohonestati, bonis temporibus illuxere.

L. Iulius Marcianus ex T. Cl. AEd. ob singularia in Rep. Romana merita Statua condecoratus.

T. Popilius Albinius ex T. Vol. P. Cohort. Præf. Trib. VII. Legionis ob heroica facinora Simulacro admirandus.

Q. Cecilius Q. F. Atticus Trib. Mil. Pręf. Frum.

L. Iulius L. F. Clu. Marcianus AEd. II. Vir.

M. Popusilius M. F. Clu. Genialis Mil. Cor. XI. Pra. & Centurio Crispinę.

L. Cancrius Clem. lib. primi Genius sex. Vir. II. Augustalis, & Flauialis.

Vlpius Traianus Traiani Imp. Pater. Cos.

Imp. Cęsar Nerua Traianus Aug. Ger. Dac. P. M. Trib. Pot. Cos. V. PP.

Ablauius tractandarum rerū vsu preditus Tuscię, & Vmbrię Cos.

Flau. Abl. F. virtute, & rebus gestis conspicuus Tuscię, & Vmbriæ Procos.

Præter Quos

*M. VLPIVS TRAIANVS Primus Cęsarū Peregrinus communi acclamatione Optimus Romanorum Imperator, Optimus omnium Princeps indubitato hinc oriundus Regio animo, Regijs moribus eximiam laudem, miram Gloriā Regiè comparauit.

* Sex Aurel. Victor Gugl. Eség Iuncti. Panuinius. Vallonus Oliviod. Petr. Recordat. Paulus Diacon. Basius Eusep.

* Oct. de strada Antiq. Cęsareus Hub. Gottus de vit. & imag. Imper. Ab. Vlper. in suo cronico, & alij

Cui

Cui

MARCIANA Imperatoris Traiani Soror inter DIVAS Cooptata Amplum Integritatis indicat MONIMENTVM. Exeod. Oct. de Strada & lect. Lapid.

Martiæ Patriæ DOCVMENTVM.

Addit. Incliti Iubaris ADDITAMENTVM.

* ETHNICO DECORI.

* Galliolus de Gall. Tud. III Vir Agr. pro T. Ces. in Asia. Ex. lect. lapid.

DIVINVM DECVS post ortam Salutis nostrę Lucē sub Ann. 120. splendescens longè præstat. Gugl. Eseng.

Priscis Proceribus melioris Seculi insignes præcellunt.

Prosūt Præsides

Diui nonaginta quatuor fortes Martyres in Fidei confessione sub virulenta in Christicolas Massimiani, & Diocletiani ira Martyrij coronam hic constantissimè potiti, Hist. Sanct. Tudert.

A. S. 303.

Sex Confessores, tres Virgines, & quatuordecim Beati.

Inter quos

Classici omnes Auth.

DIVVS MARTINVS P. TVDERS PONT. O. MAX.

PASTOR

Prouidentissimus,

PRAESES

Sapientissimus

Orthodoxę Fidei Propugnator Acerrimus Themistium, Sergium, Cyrrhum, & reliquos Sectarios hęresim contrà Christum Deum, & Hominem spirantes, sapienter impugnando. Card. Baron.

Paul. Diacō. Concilium Romę omnibus Catholici Orbis calculis exceptum indicendo.

Perniciosas Doctrinę sordes repurgando, prò Infidelium conuersione Apud Sur.

Ab Hęreticis iniurias, à Saracęnis Ecclesię clades

ex eod. Bar.

Greg. 11.

ex cōc. lapi & Bald. in ſch. Anton. Archiepiſcop. Florēt. Simon. & Annales. Ciuit.

A. S. 1220.

A. D. 1330.

ex ānal. Tudert. & publ. codicil.

clades, ab Imperatore (cuius iuſſu Captiuus Pont. tenendus in Baſilica Sanctæ Mariæ ad Prępepe Miles ſpartarius Diuinitus obcæcatur)

Propria pericula illata infracto animo ſufferendo.

Exilium in Cherſona, martyrium non reſpuendo,

Miraculis coruſcando.

Anaſt. Cæco per orationem adhuc viuēs Conſtantinopoli lumen reſtituendo

Cum Annos ſex, menſes tres, & dies duodecim ſediſſet.

In Domino Sanctiſſimè obdormiendo, Cæleſtis AEternitatis Numini, atq; Hominum memoriæ Nomen conſecrauit. A. S. 654.

REIP. TVDERTINAE

Antiquiſſimo Stemmate,

Maiorum Imaginibus, Belli clarisſimis Facinoribus, partiſq; Trophæis iubilanti.

Libero iure vtenti, Leges condenti, Tyrānorum Imperio reluctanti.

Spectabile equitatus agmē publicis ſumptibus, publico præſidio alenti.

Cuius

Præſtantiam Viterbium, & Senæ Bellorū difficultate afflictæ exteris Donis, gratiſq; ſignis ſplendidam reddidere. monū. vet. & certa indul.

Fulginiæ Refectores mænia fulcientes ſingulares effulſere. Blond. Fr. Iac. Phil.

Direptores

* Vrbemueterem Iohanne Pont. XXII diripientes animoſisſimi. c. e. Marcus Guaz. Scoit. & alij

Interamnam, Ameriam, & Oppida finitima ad deditionem compellentes Fortisſimi. * Bibl. Pontif.

Hoſce

ex ijs-dem. Hosce Populos facientes vectigales
Populabundi
præfuere.
LVCESCENTI DOMICILIO
Iohan. villan. De Benedicto Caietano prius Canonico
Tudert. Apicem Pontificatus adepto Annal. Tudct.
BONIFACIO VIII. dicto
Cuius munificentia S. Ecclesia Tudert.
Rubro Vexillo candida Cruce interscepto Beda, Concil. & Cod.
cum Vniuersalis Matris Ecclesiæ clauibus
in fotæ, auctæq; iugiter Fidei huius Propaginis sanguine Argumentum insignita,
alijsq; mirificis affluxit Priuilegijs
Benemerito.
Antonium Caluum Romanum Cathedralis Ecclesiæ Tudert. Canonicum; indè ab ex ãnal. Tudert.
Innocentio VII purpureo Pileo ornatum
Basilicæ S. Petri Archipresbiterum Tud.
Card. nomen retinentem complexo.
Cãpan. monumen. & ãnal. Tudert. PIVM II. Pont. Max. Cuius lustratio inter
Aptos, & Claraualenses Guelpharum ex
vna Ghibellinarum ex altera parte sectarum capita turbulentas discordias ciuiles
Illustrauit; cum quatuordecim Cardinalibus per mensem Hospitio
venerato.
NATALI SOLO
Tribus Purpuratis Patribus ex varijs hist., & annal. Tudert.
A. S. 1278 Fr. Bentiuenga de Bentiuenghis Patric.
Tudert. Ord. min. Card. maiori Pœnitentiario Episc. Tudert., & Alban.
1289. Fr. Matthæo de Bentiuẽghis Patric. Tud.
ord. min. Generali Card.
Episc. Portugal.
1356. Francisco de Aptis Patric. Tudert. humani, diuiniq, iuris consultissimo, In Italia
Vicarij Generalis, & Legationis
munere

munere functo, alijsq; honorificis oneribus
à Gregorio XI. ornato; Episc. Clusij
Florentiæ Prçsb. Card. Tit. S.Marcelli
glorianti.

A. S. 1220. Raynerio Tudert. S.R.E. Vicecācellario
Antiochię Patriarchæ
enitescenti.

Duobus Archiepiscopis

1285. Fr. Laurentio Blundi Tudert. ord. Prædicatorum Archiepisc. Cosan.

1571. Fr. Felitiano Aurucio Tudert. ord. seru. Procuratori Generali, Archiep. Auenion, à Pio V. creato
exultanti.

Queis
Vndeuiginti Episcoporum oleaginum
Corollarium connectitur

I. S. Cassianus Vr[illegible]ius Ablauij Procos filius Patric. Tudert. [illegible]pisc. & Martyr, sub cuius Vexillo innumeri Martyres militant, prædicationis facundia Christi Fidē propagando inter vincula, inter supplicia, inter vulnera à suis illata Discipulis, ab obscuro Carcere ad AEthereas Auras
Cęlesti Splendore circundatus
Lucis Delicio fruiturus
euolauit.

A. S. 300.

II. S. Felix Martyr Ciuis, & Episcopus Martanæ Tudert. Christi Diuinitatem, atq; Humanitatem apud Tyramnos
efferendo,
blandicias respuendo, minas negligendo,
Humanitatis Spolijs per cruciatus exutus,
Diuinitatis Speculum de facie
nouit.

Atho

III. Atho de Aptis Patric. Tud. Episcopus, verbo & exemplo cunctis hominibus proficiendo, iura Ecclesiastica totis viribus patrocinando, Patriæ suæ Fulgentes Gemmas custodiendo; Othonis Imperatoris (cuius Iudicio, aliorumq; Diuorum Principum hæc Ciuitas ornata lætatur) Legato, Corpus S. FORTVNATI Tud. Præcipui Patroni in Gallias transferre volenti, viriliter obsistendo, Aptè commendatur.
A. S. 970

IIII. Fr. Angelarius Bentiuengha Ord. Min. Patric. Tudert. Episcopatus munus apud suos Ciues summa cum laude expleuit
A. D. 1285.

V. Thebanus Pōtanus Patric. Tudert. Assisin. Antistes vitæ Probitate, suęq; Ecclesiæ laudabili Regimine eximius, decessit
A. S. 1314.

VI. Fr. Gentilis Bentiuengha ord. Predicatorū Patrit. Tudert. Episc. Nepesium commisso Gregi grata pascua parauit
A. S. 1382.

VII. Raynucius de Aptis Patric. Tudert, Ecclesiam suā Episcopali Dignitate moderādo, Indulgentijs ditando, cum annos XXX sedisset gloriosam Nominis sui memoriam reliquit.
A. S. 1336.

VIII. Fr. Benedictus Mattheucij Accorselli Tudert. ord. Predic. Epis. Daualien. integritate, rerumq; experientia enituit A. S. 1384.

VIIII. Iohannes Botius Nobil. Tudert. Episc.

in Prouincia Picæni variarum Virtutum genere floruit.

A. S. 1400.

X. Fr. Franciſcus Tudert. Epiſcopus Lexin. Pietate, ac Legum Obſeruantia claruit

A. S. 1415.

XI. Nicolaus Tudert. Epiſc. Foliarū Religioſo morum candore effulſit

A. S. 1427.

XII. Pandulphus Liuianus Patric. Tudertinus, Camerrium Epiſc. ob inſignia iacta virtutis ſemina ſibi, & Patrię fructum attulit optatum

A. S. 1436.

XIII. Franciſcus Oddus Patric. Tudertinus Aſsiſinatum Antiſtes Religionis ornamenti memor, loquentem Meritorum Famam Monumentis reliquit. viuebat

A. S. 1444.

XIIII. Franciſcus Angelus de Claraualleſibus Patricius Tudert. Epiſcopus Feletran. Proſapię claritate, Maiorū virtute, Armis decoratorum, & Literis armatorun, ſacrarumq. ſcientiarum cognitione, Clarus, Domus ſuę Claram Excellentiam commendauit

A. S. 1449.

XV. Franciſcus Brauerij de Maccabrinis Tud. Epiſcopus Anagnien. ſedula in cōmiſſas Animas diligentia ab hac vita laudatus migrauit

A. S. 1500.

XVI. Bernardinus Liuianus Patric. Tudert. Epiſcopus Nucerin. Campanię morum candore, rerum experientia, multiſq; numeris abſolutus recolitur; viuebat

A. S. 1506. Ludo-

XVII. Ludouicus Magnaſcus Nob. Tudert.
Aſsiſinatũ Antiſtes Animi magnitudine
nouis inſtitutis Eccleſiã ſuam exornauit
A. S 1543.

XVIII. Neapoleo Comitolus ex Comitibus de Colle
medio Dominio Tudertium oriundus
Peruſinorum Epiſcopus, cuius pręclara
geſta inter mortales luxere, Honoris one-
re onuſtus ad Immortalitatis gloriam ob
innumera edita pia opera indefeſſè
aſpirauit.
A. S. 1614.

XVIIII. Ludouicus de Aptis Patric. Tudert.
Epiſcopus Seniens. ęquitate, & erudi-
tione admirandus multum decoris
Genti ſuę adiunxit: obijt
A. S. 1631.

Quorum
Celebrationem duo Illuſtriſſimi Antiſti-
tes pręter expoſitos.

I. Antimus de Aptis Epiſcopus Horton. &
Nicolaus Camplen.

II. ~~Ludouicus~~ de Benignis Epiſc. Ciuitatis
Ducalis apud Sabinos impręſentia-
rum apprimè celebrant.

Pręſulibus, Abbatibus, Prothonotarijs
Apoſtolicis, Vrbis ROMÆ Senatoribus
Petro Corrado Patric. Tudert. Senatoria
Dignitate Decorato certè referendo
Splendeſcenti.
Comitibus
Cominùs, & Eminùs Eminenti.
Inter Multos Notitia clariores, quo ſcilicet
tantę laudes teſtatiores
fiant.
Ranucium de Aptis Podij Dominum.
Catalanum de Aptis Romanę Eccleſię

 partes

partes Belli suppetijs prosecutum
à Summis Pontificibus
Municipijs Sismano, Montecastello,
& Iano donatum.
Petrum Iohannem, & Franciscum de
Claraualiensibus Canalis, & Acoscelli
Comites,
Quos Pius II. Pont. Max. ob Christianã
in Remp. merita Casaliueri, & Casalis
Dominos constituit.
Polidorum de Trentaquatuor Patric.
Tudert.
Comitem Palatinum.
Vndè Comites Montisursoli prosiliere
recognoscere lubuit.
Doctissimis Iurisconsultis enitescenti.
De tanto hominum splendido numero
tribus in conspicuo positis.
I. Francisco Rinalducio in ALMA VRBE
V. I. Canones publicè exponenti.
II. Michaële Corrado ROMAE item
in Alma Sapientia Iura Ciuilia
sapienter interpretanti,
In forensibus causis,
vt typis impressa Consilia exprimunt,
versatissimo.
Vincentio Carocio Patric. Tudert.
III. I. C. Eximio, vt testimonium hoc quam
plura Ciuilium Legum edita opera
testantur, maximè recensendo.
Magnanimis Militum Præfectis Gloriabũdæ
Quibus
Hos paucos diligenti lectione inuentos
Iacobum de Aptis pro Ecclesia
explorata victoria arma sumentem,
ac TVDERTVM in ditionem Pontificis
redigentem.

Maximi

ex var. monú. Ciuit. & var. histor. lect.

Maximi Exercitus honore Primipili, & ab Alphonso Neapolis Rege munifico stipendio auctum, suæq; Familiaritati adiunctum.

Franciscum de Aptis sub Gallorum Rege numerosæ Militū Cohortis Præsidem.

Ludouicum de Aptis ab Alex. VI. Ecclesiasticæ Militię Moderatorem delectum, & à Clemente VII. summis honoratum Gratijs.

Angelum de Aptis sub Leonis X. Sede uacante a Cardinalium Collegio Classis Imperio summo cum honore ornatum

Nicolaum, Sperandeum, Ennium, & Anselmum de Claraualensibus Venetæ Reip. Legionum emeritó stipendio Comestabiles Vallecamonicam Dominium Brixiensium Statui reddentes plurimis Priuilegijs ditatos.

Georgium, & Angelerium de Stephanucijs Patric. Tudertes Carolo Andegauési pro Regni Neapolis Triumpho dimicantes AEquestis gradus ornamento, & Stemmatis signis insignitos.

Bartholomæum Liuianum rei militaris peritissimum Classis Præfecturam apud Venetos egregiè tractantem, de illorum Rep. benèmerentissimum.

Non inuitus

Præconijs extollendos
nominatim adieci.
Permultis Ciuitatum, ac Prouinciarum
Moderatoribus, Militum Tribunis,
Ductoribus, singularibus Viris
AEquestri Dignitate ornatis,
Phisicis; vtriusq; Poeticę, Facultatis
Disertissimis Professoribus,
Liberalium Artium candidatis,
A classicis præsertim commemorato
Authoribus Antonio Pacino Tuderti
Latinæ, Græcæq; Facundiæ
In Academia Laurentij de Medicis
Magni Ducis Hetruriæ
Eruditissimo Doctore,
Innumerisq; lectissimis Viris, quorũ
humeris benè sedisset Imperium,
rutilanti.
Quorum
Singulorum Nomen, Singulorum Lumen
non laconicam testificantem partem, sed
longam Historiæ exponentem lectionẽ,
non factorum Angustum Velamen sed
certorum honorum Augustum volumẽ
desideraret.
ICONIS ERGO
Superstitem hanc virtutem Superstitum
vires maiorum Procerum passibus
inhærentes vbiq; Gentium
virescẽtes mirificè muniant.

CELEBERRIMAE VRBI

Altissimę TRIADIS Numen adest propitiũ,
Sidera Suffragantur, Elementa arrident,
Totus Terrarum ambitus tacitè
inuidet.

In

In pulcherrimo Italię Theatro ad Poli
gradus 43. temperatis solis radijs
subiectæ positum
tenenti
Cæli clementia; Agri (Tyberi, Arnata,
Naia, & Riuo pisciferis fluminibus
imprimis abluti) bonitate, & spatio
80. milliaria passuum circuente,
omniũ rerũ vberrimo prouentu
Felicissimæ
Theatris, Amphitheatris, Thermarum
vestigijs lapidarijs fodinis, fontibus,
puteis, quodq; mirum est, in
vertice collis aquarum venis,
& affluentia locupletatæ.
Ab oriente herbosis montibus, a meridie
apricis collibus, ab occidente amœnis
vallibus, à septemtrione perpulcra,
fertili, & spatiosa viginti millium
planicie, arborũ consitionibus,
arbustorum, olearũ, vinearũ
ordinibus, tanquam
corona arte facta, redimitæ.
Oppidulis, & Villis (dirutis, & quibusdã
connumeratis exemptis) omnes Anni
dies æquantibus, & Castro Casta-
neolæ cum mero, & mixto
Imperio dominanti.
Hac Tempestate Populi frequentia, &
duobus ostiorum millibus refertæ
Stabilium Academiæ Gymnasio primo
in Vmbria stabilitate suffulto, Pale-
stris Literarijs, & Seminarij musęo
ab EMINENTISSIMO S.R.E.
Card. LANTE Principe
Romano erecto, olim
TVDERTIVM integerrimo Pastore.

Qui
Patria, Sobole, Dignitatibus, Animo,
Moribus, & Operibus vndequaq; Inclitus, pia ope in Egenos in Martio
Colle intermicat.
congaudenti.
Inæstimabiles DIVORVM suorũ thesauros
complectenti
OSSA potissimum S. S. CASSIANI, &
CALIXTI MART, ac FORTVNATI
CONFES.
EPISCOPORVM TVDERTIVM
SS. DIGNAE, & ROMANAE atq;
B. IACOPONI de Benedictis vel Benedictonijs
Nob. Tudert. ord. min,
In Sacello Amplissimi Templi D. Fortunato
dicati, sub Choro, & Maiori Altare,
concamerato, artificioso Mausoleo
contecta honoranti.
Exterorum insignibus Reliquijs prono
Dei fauore perfruenti.
B. Philippi Benicij Florent. ord. Seruit.
B. Raynerij de Burgo S. Sepulcri Ord.
Capuccinorum,
Quorum
Corpora hic integra asseruantur.
Cælestium Gratiarum Donum modò
vt cũ maxime eorum intercessione
experienti.
Duobus ornatissimis Templis tanquam
Propugnaculis Ciuitati proximis
TVDERTIVM sũptibus mirabili
structura constructis
Altero
CHRISTO REPARATIORI
ad ortum

Altero

Altero
DIVAE MARIAE CONSOLATIONIS
ad occaſum pertinenti
miraculis micantibus
votis,
Ad quæ
Magnus Chriſticolum concurſus Pietatē
in DEVM propagauit,
piè emicanti.
Alex. Gelād. Franc. Cāpan. & alij. IN VMBRORVM, & VEIL VMBRORVM
termino pleriſq;
ANTIQVITATE, NOBILITATE,
OPVLENTIA
præeunti.
NVLLI SECVNDAE.
Cuius
Vtrumq; FORVM (loci hinc, & inde amœnitate, viarum agilitate, ædium elegantiá, fructuum vbertate, Annonæ abūdantia, variarū rerum copia, CIVIVM CIVILITATE, multiplici Sacræ RELIGIONIS Ordine, Auguſtis Templis, cæteriſq; concelebrandis omiſſis)
MAIVS
Columnis innixum Cathedrali Eccleſia, Epiſcopali Regia Domo, amplis Curijs Gubernatoris, & Decemuiralis Magiſtratus, Iuſtitiæ Vindicis, & Iudicis, ſeptem Tribunalibus, quatuor latis vijs ad quatuor Orbis Cardines ſpectantibus;
MINVS
Exilerante prorſus ſpecula effictum, Palatijs magnificè extructis concinnè cingitur.
Dum pleraq; ſilentij velo obuoluo præmiſſa veritatis verbo atteſtor,

Non

Non neglıgenda Encomia mihi aures
vellere iure videntur,
vt
memorāda memorem.
Quod
Florentiſsima hæc Ciuitas Trincios Nob.
Cypriā. Vrbe-uet. Ciues., Fulginiæ Dominos, aliorūque
Oppidorū, & Comites Montiſmartis
ac Baſchij, quin etiam Nobiles de
Aluianis cum alijs innumeris
emiſerit.
Quod
Duos Illuſtriſsimos Præſules
Hieronymum Stephanucium Apoſtolici
cubiculi Præfectum,
&
Camillum Stephanucium Patricios
Tudertes Collectoriæ Regnorum
Hiſpaniarum prò Sant. D. N.
Fiſcalem Generalem,
Ad maiora elatos viſura, nì mors immatura
ſurripuiſſet,
hac ætate ſit enixa.
VRBANO VIII. Summo Pontifici
cariſsimos,
Quem
Protectorem purpuratum hic Nobilium
Cœtus olim
expetens,
Habuit potentiſsimum
PETRI Nauis ſedentem ſpectat in puppi
CLAVES, & CLAVVM
tenentem
BEATISSIMVM.
Suum Gregem vbere, ac dulci mellis
Nectare affluentem.

Cuius

Cuius

Dulcorem TVDERTES propensa tanti PONTIFICIS gratia degustant optatum.

Quod

Eiusdem VRBANI VIII. Prouidenita Illustrisimũ Ludouicum Cincium Patricium Romanum Tudertium, & Diœcesis Pastorem Prudentissimum Multorum Heroum Titulis Illustratum Duobus autem summis Pontificibus, & septem purpuratis Principibus eminentem. Moderatorem nunc nacta sit in Diuinis Reuerendissimum.

Cuius

Cinciæ Lunæ splendore fraudes distant, læta quies viget, & ouile gratis ouat Auspiciis.

Atq;

Illustrissimi Caroli Abbatis Perbenedicti Patricij Camertis V.S. Referendarij, & Cardinali de Camerino dicto ex Fratre Nepotis Tudertini Dominij Gubernatoris Incorruptissimi Gubernaculum experiatur in Humanis excellentissimum.

Cuius

Animus pietate, at Iustitia refertus Alteram Actori, alteram Reo integrã aurem prebens Ius dicit vnicuiq; suum:

hinc

Fas fouetur, Lis dirimitur, & Vbertas vtiq; augetur.

S. P. Q. T.

S. P. Q. TVDERTI

Qui

Tot Laudibus tot Laureolis, tot Luminibus
Illustris Vbiq; locorum nomen de se
protulit Illustrissimum

Nihil deest ad bene regendum

Iustitia Iura, Fortitdo Fortia Facta, Prudentia Veritatis normam, Temperantia
Humanam opem firmauit.

Fides Fœdus, Charitas Charites, Spes
Specimen stabiliuit.

Iustiçiam Faustum Omen, Iouis Ales, Legum
Amor; Fortitudinem Forte Stemma, Priscorum fortuna, Præsentium robur;

Prudentiam

Ianus Tuder, Senum Senatus Consulariũ
Consilium; Temperantiam Veterũ mores,
Viuentium modus, Virorum Virtus

excolunt, exornant
amplificant.

Fidem Martyrum Triumphus, Charitatẽ
Antistitum ardor, Spem Cælestium speculum Heroum Illustrat, fulcit, adauget.

AMPLISSIMO DECEMVIRALI
COLLEGIO

Prestantem hanc Amplitudinem Colligenti
non Incitamento, sed Ornamento est opus;

Cuius

Selectissimi CONSVLES dum REIP.
TVDERTINAE, Clauum tenẽt
consulũt incolumitati, de Ciuibus
benemerentes, ad Publicas vtilitates Animum proniorem
preferentes, nullum sibi
relinquunt otium,
vt Patrio otio prospiciant Nomen
immortalitati
cõmendant

Idem

Idem CAESIVS à ruinis Cæsijs Casiensẽ
agrum ex longa Maiorum serie Patriam
nactus,
sub hoc amœnissimo Cælo
rogatus vitam viuere
LVCENTISSIMAE huic GLORIAE
humillimus cedens,
Qnod legit, Quod vidit,
Quod miratus est,
Lęgendum, Videndũ, Mirandum.
vt
Letissimus dixit,
&
ex animo celebrauit.
ita
Obseruantissimus, ex innumeris cedro
dignis Nominibus, quæ debentur
paucissima delegit.
EVLOGIORVM suorum Eloquium
exposuit
Venerationis Signum.
(Admiratione Silentium suadente)
Sub Solstitio hyemali
consignauit
An. à Sal. recepta

CIↃ ICↃ XXXI.

Nobili Viro
D. PAMPHILO CAESIO
Vndequaq. Ornatissimo.

EVLOGIVM

HEM
Decus Gentis Latinę, atq; Splendorem,
Quo frui gaudent Martij Quirites.
HIC
INGENII INVENTO, MONVMENTORVM
LABORE, ENCOMIORVM ORNAMENTO
TVDERTI Collis Iugum dum ascendit,
Palàm Immortale Nomen propalat.
VIROS IMPERIO, MILITIA, LITERIS,
RELIGIONE priuatim, ac publicè CLAROS strictim
explicare posse fassus est,
Luculenter Laudat,
Vita perijt, Mortis Gloria non morietur.
Quas Sole liquentes finxit Dedalus, non Icarijs pennis,
Sed findit IOVIS ALITIS ALIS,
ob oculos expressum
AD MONVMENTVM, atq; INCITAMENTVM,
MARTIVM CAELVM.
CIVES in sui beneuolentiam merito astringit.
HYACINTHVS MARTIVS I. C. TVDERT.
& Academicus Insensatus Beneuolentię, &
Gratulationis ergo, quod posuit,
Veritatis Calamo
Exarauit

AL SIG. PANFILO CESI

SONETTO.

Del Sig. Gio: Bonauentura Guazzaronio.

S'allude agli Orsi dell'Arme sua.

TV sei ne la virtù poco difforme
Da l'orso, c'hai ne l'arme tua dipinto
Anzi tanto simil, tanto conforme,
Quanto, che quegli è simulato, e finto:

S'ei con la lingua il nuouo parto informe,
Che più che viuo rassomiglia estinto,
Lambe in tutte le parti in varie forme,
Sin che lo rende valido, e distinto;

Tu che non men con la tua lingua puoi,
Che l'Orso già con suo lambir giocondo
Di Tudero lo mostri in tanti Eroi:

Ch'in vece di lambir, col dir facondo
De' parti altrui rauuiui, e non de' tuoi
I corpi nò, ma la lor fama al Mondo.

FINIS.

